

תאריך עדכון : 07/03/2017

ההתייחסות לאישה בהגות היהודית הדתית בעת החדשה

מס' הקורס : 30195/01

המרצה : ד"ר יעקב קולר

סוג הקורס : הרצאה

שנת לימודים : תשע"ח

סמסטר : א

היקף שעות : 1 ש"ש

א. **מטרות הקורס** : דיון בהתייחסות ל"נושא האישה" בהגות היהודית בעת החדשה

ב. **תוכן הקורס** : זה לא קורס בהלכה. הקורס בוחן את הגישות השונות של הוגים יהודים למעמד האישה ביהדות. מנסים להגיע לניתוח מוסרי ותרבותי-חברתי של השינויים הגדולים בהתייחסות לאישה ביהדות בעת החדשה.

מהלך השיעורים : הרצאות וקריאת טקסטים קצרים

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים :

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת
1	מבוא	
3	הרפורמים : הגישה של אברהם גייגר	מאמר מ1837
4	הרפורמים : הגישה של דוד אינהורן	
5	רש"ר הירש בפרושו לתורה	בארשית א-ג
6	יהודה לייב גורדון "קוצו של יוד" (1880)	שיר
7	ישעיהו ליבוביץ' על נשים	"מעמדה של האישה"

8	תמר רוס – אין פיטרון בהלכה	ארמון התורה, הקדמה
9	רחל אדלר : פמיניזם : תיאולוגיה ומוסר	מבוא לספר
10	יהודית פלסקו - על היות פמיניסטית יהודיה	מאמר " השאלה הנכונה היא תיאולוגית"
11	תלמוד תורה ונשים בעת החדשה	
12	התייחסות לאישה במדינת ישראל	מאמרים שונים
13	סיכום	

ג. חובות הקורס:

דרישות: נוכחות, השתתפות בדיון בכיתה, עבודה קצרה בסוף הסמסטר

ד. ביבליוגרפיה: (רשות)

- רוס, תמר : ארמון התורה ממעל לה, תל-אביב 2007
- אדלר, רחל, פמיניזם יהודי : תיאולוגיה ומוסר, 2008
- שפרבר, דניאל : דרכה של הלכה : קריאת נשים בתורה : פרקים במדיניות פסיקה
- גולינקין, דוד : מעמד האישה בהלכה, ירושלים תשס"א 2001
- הלבני, אפרים בצלאל : בין האיש לאישה : הבחנות בין גברים לנשים בהלכה, ירושלים, תשס"ז
- גרוסמן, אברהם : חסידות ומורדות : נשים יהודיות באירופה בימי-הביניים / ירושלים : מרכז זלמן שזר לתולדות ישראל, תשס"א.
- שחר, שולמית : המעמד הרביעי : האישה בחברת ימי-הביניים / תל-אביב : דביר, תשנ"א 1990
- לוי, יהודה "דעת הרמב"ם על תלמוד תורה לנשים", המעין לד, א (תשנ"ד) 10-14 1993
- בלידשטיין, יעקב "לתוקפו של המושג "מצות עשה שהזמן גרמן" במשנת הרמב"ם", סיני קכח
- מישלוב, דוד יוסף : לימוד תורה לנשים, בתוך : אישה, חוה, אדם (תשסט)
- כהן, אורה : הפרדה מגדרית בהלכה, בתוך : להיות אשה יהודייה ג (תשסה)
- ריסקין, שלמה : עליית נשים לתורה, בתוך : תחומין כח (תשסח) 258-270
- זהר, נעם : הכול חייבים בתלמוד תורה : מעמדן של נשים כמחויבות מדאורייתא בתלמוד תורה, בתוך : להיות אשה יהודייה 4 (תשסז) 277-292 2007
- שוחטמן, אליאב : עליית נשים לתורה, בתוך : סיני קלה-קלו (תשסה) רעא-שמט 2005
- עיר-שי, רונית : תפיסות מגדריות בפסקי הלכה : סוגיית ההפלות כמקרה מבחן, בתוך : עיונים חדשים בפילוסופיה של ההלכה
- גרוסמן, אברהם האישה במשנתו של רש"י. ציון עב, (תשסה) 157-190 2005
- גרוסמן, אברהם האישה במשנתו של ר' מנחם המאירי. ציון סז, ג (תשסב) 253-291
- פיינר, שמואל, האישה היהודיה המודרנית – מקרה מבחן ביחסי ההשכלה והמודרנה- ציון נח, 453-499
- מאיר, אפרים : מד הנשי במשנתו של עמנואל לוינאס, עיון מ"ג

- Heschel, Susannah (ed.), *On Being A Jewish Feminist*, NY 1983
- Hauptmann, Judith: *Rereading the Rabbis*, Boulder 1998
- Zolty, Shoshana Pantel: "*And all your children shall be learned*" : *Women and the study of Torah in Jewish law and history*, Northvale 1993
- Gender issues in Jewish law: essays and responsa /edited by Walter Jacob and Moshe Zemer, New York 2001
- Sabath Beit-Halachmi, Rachel: "The changing status of women in the liberal Judaism: a reflective critique.", in: *Judaism and the Challenges of Modern Life* (2007) 74-84
- Meiselman, Moshe *Jewish Woman in Jewish Law* (New York:Ktav, Yeshiva University Press 1978
- Frimer, Aryeh A. "Women and Minyan," in: *Tradition* 23,4
- Weiss, Avraham: *Women at Prayer, a Halakhic Analysis of Women's Prayer Groups* (Hoboken 1990)
- Weiss, Avraham: "Women and the Reading of the Megillah," *The Torah U-Madda Journal*, 8 (1998-1999)
- Wolowelsky, Joel B. *Women, Jewish Law, and Modernity: New Opportunities in a Post-Feminist Age* (Hoboken 1997)
- Weinberger, Moshe "Teaching Torah to Women", in: *Journal of Halacha and Contemporary Society* 9 (1985)